

CONV 74/02

FÖLJENOT

från: Gisela Stuart

till: Konventsledamöterna

Ärende: Mandat för arbetsgruppen för de nationella parlamenten

Som stöd för diskussionerna i arbetsgruppen för de nationella parlamenten bifogas en not om ovannämnda ämne.

Arbetsgrupp IV: De nationella parlamentens roll

Dokument från: Gisela Stuart

På vilket sätt utövar de nationella parlamenten sin roll i Europeiska unionens nuvarande struktur?

Vilka nationella arrangemang fungerar bäst?

Är det nödvändigt att överväga nya mekanismer/förfaranden på nationell eller europeisk nivå?

I. Inledning

Behovet av att granska och stärka de nationella parlamentens roll har tagits upp vid flera tillfällen tidigare: det togs upp i det protokoll som fogades till Amsterdamfördraget, i de förklaringar som fogades till Maastricht- och Nicefördragen och på senare tid i Laekenförklaringen om Europeiska unionens framtid. Europeiska konventet beslutade att en av arbetsgrupperna skall ägna sig åt de nationella parlamentens roll. Syftet med detta dokument är att bidra till att strukturera diskussionen i arbetsgruppen och ange de ursprungliga förslagen till frågor som skall inbegripas. Genom att fastställa de viktigaste frågorna och ge förslag till den övergripande uppläggningsen av gruppens arbete är dokumentet ett försök att bidra till diskussionen om hur vi bäst skall ställa upp och nå arbetsgruppens mål så effektivt som möjligt inom den snäva tidsram som står till förfogande.

II. Aktuella frågor

En av de främsta utmaningarna för Europas framtid är att närma Europeiska unionen till dess medborgare. Medborgarna upplever ofta unionen som avlägsen. De känner att deras inflytande på beslutsfattandet på europeisk nivå är alltför begränsat. Det gäller både utformningen av politiken på områden där unionen nu har befogenhet och överföringen av nya befogenheter till europeisk nivå.

Frågan om demokratisk legitimitet är direkt kopplad till såväl Europaparlamentets som de nationella parlamentens roll och befogenheter, antingen det sker genom deras granskning av de nationella regeringarna eller genom direkt inblandning i det europeiska beslutsfattandet.

III. Viktiga inslag i debatten om de nationella parlamentens roll

Följande är ett förslag till mandat för arbetsgruppen:

- **På vilket sätt utövar de nationella parlamenten sin roll i Europeiska unionens nuvarande struktur?**
- **Vilka nationella arrangemang fungerar bäst?**
- **Är det nödvändigt att överväga nya mekanismer/förfaranden på nationell eller europeisk nivå?**

Den första av dessa frågor ingår i stort sett i det dokument om de nationella parlamentens roll i den europeiska strukturen som lagts fram av Presidiet (CONV 67/02) och som, tillsammans med akademiska och andra arbeten om de nationella parlamentens funktioner¹, kommer att utgöra en värdefull bakgrund till arbetsgruppens överläggningar.

Den andra frågan som i viss mening härrör ur den första har också varit föremål för jämförande studier som arbetsgruppen bör beakta. Undersökningar har visat att inte alla nationella parlament till fullo kan använda sig av möjligheterna till parlamentarisk granskning ens om det finns tillräckliga sådana möjligheter. Trots att de faktiska granskningsarrangemangen även fortsatt ankommer på varje stat beroende på dess konstitutionella ram, kan det finnas utrymme för en viss grad av samordning och diskussioner om bra lösningar. I detta hänseende kan benchmarking av samråds- och granskningsförfaranden vara till nytta. Liknande överväganden gäller de nationella parlamentens roll vid övervakningen av genomförandet av den europeiska lagstiftningen.

Dessutom vore det till särskild nytta för de kandidatländer som för närvarande håller på att upprätta sina egna granskningsmekanismer, om arbetsgruppen och konventet skulle komma att uppmärksamma bra lösningar i fråga om den parlamentariska granskningen av regeringens agerande på europeisk nivå.

¹ Till exempel kommer en synnerligen uttömmande studie med titeln *National Parliaments on their ways to Europe: Losers or Latecomers?* Maurer and Wessels (red.) snart att publiceras av Centre for European Integration Studies.

En viktig breddning av denna fråga vore att undersöka de aspekter av lagstiftningsförfarandena och arbetsmetoderna på europeisk nivå som kan skapa svårigheter för nationella parlament som försöker genomföra en effektiv granskning av sin regerings verksamhet. Detta kan omfatta följande:

1. Granskning av hur de bestämmelser i protokollet till Amsterdamfördraget om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen som rör information till medlemsstaternas nationella parlament har fungerat i praktiken (information kan sökas hos kommissionen och rådet).
2. Diskussion om andra faktorer på europeisk nivå som kan skapa svårigheter eller kräva reformer, t.ex.
 - bristen på insyn i rådets lagstiftningsarbete samt rådets och Europaparlamentets lagstiftningsarbete i vissa stadier av medbeslutandeförfarandet,
 - rådets allmänna administrativa arbete,
 - problemen med samordning av de nationella granskningsförfarandena med EU:s tidsplan för lagstiftningsarbetet (bland annat frågan om de nationella parlamenten bör delta i/informeras bättre om utformningen av kommissionens årliga arbete och lagstiftningsprogram).

Den tredje frågan leder fram till en diskussion om den roll vi anser att de nationella parlamenten bör spela i framtiden. I viss mening sammanför denna del av arbetsgruppens mandat de tre frågor som ställdes i Laekenförklaringen. Två frågor skall belysas här. Den första gäller de uppgifter som vi vill att de nationella parlamenten skall ta på sig, och det finns en rad möjliga funktioner (t.ex. att övervaka subsidiariteten, ha överinseende över frågor inom andra och tredje pelaren, delta i rådets lagstiftande verksamhet). Det kan komma att bli en överlappning med andra arbetsgrupper, särskilt med arbetsgruppen för subsidiaritetsfrågor som leds av Iñigo Mendez de Vigo. Den andra frågan rör den institutionella ram inom vilken uppgifterna bäst kan lösas.

IV. Diskussionsförslag

En rad förslag har redan lagts fram för att stärka de nationella parlamentens roll. En del av dessa sammanfattas nedan. De diskuteras mer utförligt i dokument CONV 67/02. Det vore lämpligt att arbetsgruppen tar upp dem under sitt arbete.

- **Granskning på nationell nivå**

De institutionella arrangemang som möjliggör de nationella parlamentens granskning av sina regeringar skiljer sig från medlemsstat till medlemsstat. I en del länder förhandlar regeringen på europeisk nivå på grundval av ett mandat som den har fått av sitt nationella parlament.

I många andra är det nationella parlamentets medverkan mer begränsad. Arrangemangen kan också variera inom ett och samma land beroende på politikområde. Det vore lämpligt att jämföra de olika nationella arrangemangen för samråd och granskning och diskutera bra lösningar. Ytterligare ett steg kan vara att fastställa riktlinjer eller benchmarking på området.

- **Kontakter mellan parlamentsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet**

De nationella parlamentsledamöterna och ledamöterna av Europaparlamentet kan ömsesidigt dra nytta av ett ökat samarbete och informationsutbyte om EU-frågor. Graden av samarbete och informationsflödet mellan det nationella parlamentet och motsvarande nationella ledamöter av Europaparlamentet skiljer sig från land till land. På detta område kan man också tänka sig en diskussion om nationella arrangemang och bra lösningar.

- **Deltagande i rådets lagstiftningsverksamhet**

Några har föreslagit att företrädare för de nationella parlamenten skall tas med i medlemsstaternas delegationer när rådet utövar sin lagstiftande funktion.

- **Att stärka COSAC:s roll**

COSAC som sammanträder var sjätte månad är sammansatt av ledamöter av medlemsstaternas och kandidatländernas nationella parlament samt ledamöter av Europaparlamentet. Dess huvudsyfte är att underlätta informationsutbytet och att utforma bidrag till Europaparlamentet, rådet och kommissionen i ärenden med anknytning till EU:s lagstiftning. Några har föreslagit att COSAC skall förstärkas genom sammankallande av

flera möten och upprättande av ett permanent sekretariat. Möjligheten att ge COSAC en roll när det gäller att övervaka tillämpningen av subsidiaritetsprincipen har också nämnts.

- **Inrättande av en oberoende eller andra kammare**

Några har föreslagit att man ska inrätta en andra kammare i parlamentet bestående av företrädare för de nationella parlamenten. Denna kammare skall inte dubblera Europaparlamentets traditionella roll i gemenskapens lagstiftning utan skall inrikta sig på att kontrollera tillämpningen av subsidiaritetsprincipen och eventuellt på områden där Europaparlamentet spelar en begränsad roll, till exempel utrikespolitiken samt rättsliga och inrikes frågor. Andra har föreslagit att samma uppgifter kan utföras av nationella parlamentsledamöter utan att man inrättar en andra kammare.

V. Sammanfattning

Arbetsgruppen kommer därför att fokusera sin uppmärksamhet på följande frågor:

- **Diskussion om de nationella parlamentens befintliga gransknings- och samrådsmekanismer på nationell nivå, i syfte att uppmärksamma de system som fungerar bäst.**
- **Granskning av de aspekter av lagstiftningsförfarandena och arbetsmetoderna på europeisk nivå som kan skapa svårigheter för nationella parlament som försöker genomföra en effektiv granskning av sin regerings verksamhet.**
- **Diskussion om den roll vi anser att de nationella parlamenten kan/bör spela.**
- **Fastställande och bedömning av olika sätt att göra det möjligt för parlamenten att utöva sin roll i framtiden genom att granska de förslag som konventsledamöter och andra har lämnat till formell och/eller informell medverkan av nationella parlament på europeisk nivå.**
